

4

Билтен о европским интеграцијама парламената у Босни и Херцеговини

Самит Европске уније и земаља Западног Балкана у Загребу:
Подршка Европске уније Западном Балкану на путу ка придруживању

Европска комисија усвојила Комуникацију о политици проширења
Европске уније за 2020. годину

У Мостару потписана заједничка изјава о подршци Плану приоритета
за парламенте у Босни и Херцеговини за убрзање процеса европских интеграција

Одржан 11. састанак Парламентарног форума за европске
интеграције Босне и Херцеговине

Заједничка публикација парламената у Босни и Херцеговини о европским интеграцијама

Парламентарна скупштина
Босне и Херцеговине
Трг БиХ 1
71 000 Сарајево
www.parlament.ba

Народна скупштина
Републике Српске
Трг јасеновачких жртава 1
78 000 Бања Лука
www.narodnaskupstinars.net

Парламент Федерације
Босне и Херцеговине
Хамдије Крешевљаковића 3
71 000 Сарајево
www.parlamentfbih.gov.ba

Скупштина Брчко Дистрикта
Босне и Херцеговине
Младена Маглова 2
76 100 Брчко
www.skupstinabd.ba

Уређивачки одбор

Лејла Тафро Сефић
е-mail: lejla.tafro@parlament.ba

Горан Маунага
е-mail: goran.maunaga@parlament.ba

Елвира Хабота
е-mail: elvira.habota@parlamentfbih.gov.ba

Татјана Лазић
е-mail: tana_lazic@yahoo.com

Андријана Марјановић
е-mail: andrijana.marjanovic@narodnaskupstinars.net

Мирослав Филиповић
е-mail: miroslav.filipovic@narodnaskupstinars.net

Михаило Симикић
е-mail: mihailosimikicasseblybrcko@gmail.com

Лектор
Љиљана Кнежевић

Десигн/ДТП:

ГрафоМарк, Лакташи

Број: 4

Година издања: 2021.

Поштовани,

Пред вама је четврти број заједничког Билтена о европским интеграцијама парламената у БиХ, који садржи преглед активности парламената у БиХ у вези са европским интеграцијама у раздобљу од јануара 2020. године до јуна 2021. године. Иако је протекли период обиљежила пандемија вируса корона, а која је утицала на све аспекте људских живота, активности парламента у процесу европских интеграција су настављене. Такође, ово раздобље је обиљежио Самит ЕУ и земаља Западног Балкана у Загребу, усвајање нове Комуникације о политици проширења ЕУ за 2020, Европска комисија усвојила је Мишљење о БиХ за 2020. годину, представљена је и ревидирана методологија проширења, а у Мостару је на Конференцији председника/председавајућих парламената у БиХ потписана заједничка изјава о подршци Плану приоритета за парламенте у БиХ за убрзање процеса европских интеграција.

Надамо се да ће ово издање Билтена о европским интеграцијама парламената у БиХ бити користан извор информација о свим активностима у вези са процесом европских интеграција.

САДРЖАЈ

Самит Европске уније и земаља Западног Балкана у Загребу: Подршка Европске уније Западном Балкану на путу ка придруживању	2
Препорука европског парламента Савјету Европске уније након загребачког самита Европска унија – Западни Балкан	3
Састанак европског комесара за политику сусједства и проширење Европске уније Оливера Вархељиа са трочланим Предсједништвом Босне и Херцеговине у Бриселу	4
Европска комисија усвојила Комуникацију о политици проширења Европске уније за 2020. годину ..	4
Извјештај Европске комисије о Босни и Херцеговини за 2020. годину	5
Самит лидера Западног Балкана у Софији	6
Европска комисија представила ревидирану методологију проширења	7
У Мостару потписана заједничка изјава о подршци Плану приоритета за парламенте у Босни и Херцеговини за убрзање процеса европских интеграција	8
Одржан 11. састанак Парламентарног форума за европске интеграције Босне и Херцеговине	9
Одржане међупарламентарне конференције о европским интеграцијама, пољопривреди, привреди и образовању у оквиру Твининг пројекта	10
Убрзавање процеса придруживања Западног Балкана Европској унији – један од кључних приоритета словеначког председавања Савјетом Европске уније	10
Одржана сједница Савјета Европске уније за спољне послове	10
Активности Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине	11
Активности Парламента Федерације Босне и Херцеговине	14
Активности Народне скупштине Републике Српске	17
Активности Скупштине Брчко дистрикта Босне и Херцеговине	20
Најава догађаја у вези са Европском унијом у наредном тромјесечју	22
Лексикон термина Европске уније	23

Самит Европске уније и земаља Западног Балкана у Загребу: Подршка Европске уније Западном Балкану на путу ка придруживању

Европска перспектива

Загребачки самит ЕУ и земаља региона Западног Балкана одржан је 6. маја 2020. године у Загребу путем видео-линка, а у оквиру хрватског предсједавања Унијом. Састанку су присуствовали шефови држава, како ЕУ, предвођени предсједником Европског савјета Шарлом Мишелом, предсједницом Европске комисије Урсулом фон дер Лејен, тако и региона. Европска унија је и овом приликом потврдила своју неупитну подршку европској перспективи Западног Балкана, те је одлучна да региону настави пружати и јачати подршку у политичком, економском и социјалном смислу.

Ово је доказ да је за нас Западни Балкан апсолутни приоритет. Западни Балкан припада ЕУ и о томе нема сумње, поручила је шефица Комисије, те нагласила да је проширење најуспјешнија политика ЕУ, која је ширила безбједност, мир и перспективу широм Европе.

Посебна пажња дата је неопходности поштовања владавине права у земљама региона.

Неопходно је наставити са реформским процесом, а кључна је борба против организованог криминала и корупције, владавина права, као и поштовање европских вриједности, рекао је Мишел.

Партнери са Западног Балкана поново су потврдили да је европска перспектива њихов чврст стратешки избор. Такође, изразили су своју преданост спровођењу реформи у циљу усклађивања домаћих правних система с европским вриједностима и начелима, првенствено владавином права.

Регионална сарадња

Шефови држава ЕУ уједно су нагласили и важност одржавања добрих односа унутар региона, регионалне стабил-

ности и међусобне сарадње. То се првенствено односи на имплементацију билатералних споразума, укључујући Преспански споразум с Грчком и Уговор о добрим регионалним односима са Бугарском, као и на проналазак рјешења за билатералне спорове и улагање додатних напора у помирење. У том смислу, ЕУ подстиче земље региона да у потпуности искористе потенцијал регионалне сарадње како би се олакшао економски опоравак након епидемиолошке кризе, укључујући интензивирање регионалне економске интеграције и приближавање региона унутрашњем тржишту ЕУ путем регионалног економског простора.

Социо-економски опоравак

Учесници Самита размијенили су мишљења о могућим модалитетима у циљу савладавања значајних социо-економских посљедица глобалне епидемиолошке кризе узроковане вирусом корона. У том контексту, у усвојеној декларацији, ЕУ је позвала Европску комисију да у наредној периоду представи снажан економски и инвестициони план за регион с циљем подстицања привреде уз истовремено побољшање њихове конкурентности, како би имали прилику за што чвршћим повезивањем, како унутар региона, тако и са ЕУ. То би допринијело да се Западном Балкану омогући:

- потпуно повезивање са јединственим тржиштем ЕУ,
- стварање радних мјеста и предузетничких прилика,
- побољшање пословног и улагачког окружења,
- подстицање Зеленог плана на Западном Балкану и
- јачање дигиталне економије и повезаности.

Безбједносни, миграцијски и енергетски изазови

Учесници Самита расправљали су и о заједничким безбјед-

носним изазовима. Међусобно је усаглашена потреба развоја тјешње сарадње с циљем заустављања и спријечавања незаконских миграција, борбе против тероризма и екстремизма, укључујући финансирање, радикализацију и повратак страних бораца, затим борбе против корупције и организованог криминала, која је од кључног значаја за развој регије, као и за регионалну стабилност и сигурност. Такође, било је ријечи и о још једном важном глобалном питању, односно енергетској сигурности те диверзификацији извора и праваца. На крају, ЕУ је позвала партнере из Западног Балкана на усаглашавање својих спољних политика са принципима и стајалиштима спољне политике ЕУ, те да пружи допринос мисијама ЕУ. У вези с тим, у завршној Декларацији се наводи да се све земље региона морају водити циљевима спољне политике ЕУ, алудирајући на забринутост унутар блока да се балканске земље превише приближавају Русији и Кини, за које Унија тврди да не нуде исти пут ка просперитетној демократији.

Како ће ово утицати на европски пут БиХ?

- БиХ треба испунити четрнаест кључних приоритета ЕУ у оквиру механизма сарадње са ЕУ.
- Биће неопходно донијети национални програм усвајања правне стечевине ЕУ.
- Оквир парламентарне сарадње са ЕУ који је успостављен Споразумом о стабилизацији и придруживању у виду Парламентарног одбора за стабилизацију и придруживање ЕУ и БиХ мораће наставити са радом како би пружио подршку реализацији методологије.
- Потребно је више ангажмана на политичком и стручном нивоу за имплементацију економских и законодавних реформи које су предуслов за напредак у процесу европских интеграција и добијање статуса земље кандидата.

Препорука Европског парламента Савјету Европске уније након загребачког самита Европска унија – Западни Балкан

Након Самита у Загребу, а у контексту потребе интензивирања и својеврсног преуређивања односа ЕУ и региона Западног Балкана, односно његове дугорочне перспективе за чланство у Унији, Европски парламент је 19. јуна 2020. године донио препоруку за Савјет ЕУ, у којој се, између осталог, од држава чланица тражи, односно исте савјетује, да:

- подрже европску перспективу земаља Западног Балкана и побољшају процес приступања уз гаранцију да се њиме јачају темељне вриједности и владавина права, уз увјерење да ће он довести до одрживе демократске, економске и еколошке реформе и социјалне конвергенције, као и да се њиме осигурају добросусједски односи и регионална сарадња као кључни елементи проширења;
- повећају напоре за стварањем политичке воље међу државама чланицама за наставак проширења на Западни Балкан умјесто да се допусти да унутрашњи процеси у ЕУ буду препрека, те да побољшају политичке и стратешке смјернице ЕУ у погледу цјелокупне политике у региону;
- наставе са проширењем јер је то потребно за вјеродостојност, успјех и за утицај ЕУ у региону и шире;
- убрзају процес приступања земаља које су, политички и административно, предане имплементацији реформи повезаних са процесом интегрисања са ЕУ;
- се побрину за то да у побољшаној методологији пуноправно чланство у ЕУ и даље буде крајњи циљ, те да ЕУ постави предвидљивија правила и критерије темељене на условљавању и реверзибилности, и да их примјењује дослиједно, чиме се процес приступања чини динамичнијим, те му се ревидираном методологијом враћа кредибилитет;
- се побрину за то да већи нагласак на политичкој основи процеса, као што је представљено у приједлогу Комисије о ревидираној методологији проширења, не замијени евалуације о испуњавању критерија на

стручној основи и да не омета преданост ЕУ процесу проширења утемељеном на заслугама;

- гарантују да се груписањем подручја политика повећавају обим и квалитета, те одрживост реформи, чиме ће се омогућити остварење конкретних резултата у земљама региона, те симултани преговори о различитим поглављима;
- дефинишу јасне, транспарентне и дослиједне критеријуме за приступање, као и да током цијелог процеса пружају сталну политичку и техничку подршку, укључујући и то да парламенти осигурају своју улогу независног надзора, те да побољшају методе мјерења напретка/учинка на терену, тиме осигуравајући да се свака држава региона оцјењује према начелу властитих заслуга;
- повећају политичке и економске подстицаје и подршку за земље Западног Балкана и побољшају усклађеност између процеса проширења и политичких иницијатива у ЕУ путем годишњих регионалних састанака на маргинама Европског савјета са шефовима земаља Западног Балкана, чиме ће се постићи редовно учествовање представника региона на састанцима Европског савјета, затим у радним групама Политичког и безбједносног одбора те комисије;
- дају гаранције да се економски и инвестициони план за Западни Балкан претежно не финансира из постојећих фондова ИПА-е, како би се финансијска средства могла намијенити другим важним политикама и програмима, те да тај план потпуно ускладе са Европским зеленим планом, а посебно у погледу декарбонизације;
- дају предност Западном Балкану у новој Гаранцији за спољно дјеловање и Европском фонду за одрживи развој (EFOR+) у оквиру Инструмента за сусједство, развој и међународну сарадњу, затим да осигурају двоструко повећање неповратних средстава која се додјељују путем Оквир за улагања на Запад-

ном Балкану ради подршке развоју приватног сектора, повезаности, дигитализацији, Зеленом плану и социјалним улагањима, као и да значајно повећају финансијске гаранције којима се подупире јавно и приватно улагање у регију путем Гарантног инструмента;

- инсистирају на поштовању и потпуној имплементацији пресуда националних и међународних судова,

укључујући пресуде уставних судова и свих пресуда Европског суда за људска права, Међународног кривичног суда за бившу Југославију (ICTY) и његовог наслѣдника Међународног преосталог механизма за казнене судове (IRMCT), те Посебног суда за ратне злочине на Косову (SC) и Канцеларије посебног тужиоца (SPO), као и препоруке надзорних тијела Савјета Европе, укључујући и Европску комисију против расизма и нетолеранције (ECRI).

Састанак европског комесара за политику сусједства и проширење Европске уније Оливера Вархељија са трочланим Предсједништвом Босне и Херцеговине у Бриселу

Састанак европског комесара за политику сусједства и проширење ЕУ Оливера Вархељија са трочланим Предсједништвом БиХ (Шефик Џаферовић, Милорад Додик и Жељко Комшић) одржан је 30. септембра 2020. године у Бриселу.

По завршетку састанка Вархељи је рекао да је имао обећавајућу расправу са члановима Предсједништва БиХ, те поздравио њихову посвећеност спровођењу приоритета Европске комисије које земља треба да испуни да би добила званичан статус кандидата за чланство у ЕУ.

Обећавајућа дискусија са Предсједништвом БиХ Шефиком Џаферовићем, Милорадом Додиком и Жељком Комшићем данас је у Бриселу. Поздрављам њихову посвећеност да одлучно спроводе четрнаест кључних приоритета¹, тако да БиХ брзо напредује ка статусу кандидата. Рачунам на то да ће их испоручити, написао је Вархељи.

Поред споменутог састанка, за вријеме посјете Бриселу, чланови Предсједништва такође су се састали и са предсједником Европског парламента Давидом Сасолијем и високим представником ЕУ за спољне послове и безбједносну политику и потпредсједником Европске комисије Жозепом Борелом како би разговарали о напретку БиХ у процесу европских интеграција.

Европска комисија усвојила Комуникацију о политици проширења Европске уније за 2020. годину

Европска комисија је, 6. октобра 2020. године, усвојила Комуникацију о политици проширења ЕУ за 2020. годину. У свеобухватном документу обрађене су појединачно све земље региона, с аспекта проширења, те дате опште смјернице тог процеса, односно идентификована најзначајнија достигнућа. У наредним реченицама дат је општи пресјек документа.

Спровођење Стратегије за Западни Балкан и приоритетних питања/агенде са Самита у Софији, у мају 2018. године, настављено је у периоду од 2019. до 2020. Ови документи предвиђају акције у шест водећих приоритетних области: владавина закона, миграције и безбједност, социјално-економски развој, повезаност, дигитална агенда и добросусједски односи. Спровођење ових приоритета одвијало се кроз појачани политички ангажман, поштравање оперативних

¹ У мају 2019. године, Европска комисија усвојила је Мишљење о апликацији за чланство БиХ у ЕУ у којем је утврдила четрнаест кључних приоритета које земља мора да испуни како би добила препоруку за почетак преговора о чланству са ЕУ.

веза између Западног Балкана и ЕУ и његових агенција, пружање ширег приступа финансијама и техничкој помоћи, као и преусмјеравање финансијске помоћи ЕУ у оквиру Инструмента за претприступну помоћ (ИПА), што је само у 2019. години износило око 1,1 милијарду евра. Након Првог Самита ЕУ и Западног Балкана у 15 година, у Софији у мају 2018. године, 2019. године забиљежен је даљи политички ангажман са регионом на Самиту берлинског процеса у Познању у Пољској и на чак 12 министарских састанака посвећених јачању регионалне сарадње и изградњи ближих везе са ЕУ у приоритетним областима. Загребачки самит ЕУ – Западни Балкан, одржан 6. маја 2020. године, усредсредило се на унапређење регионалне сарадње и подршке ЕУ у контексту кризе изазване пандемијом. Ово континуирано ангажовање довело је до напретка у свим водећим иницијативама и до завршетка више од двије трећине планираних акција.

- Главна иницијатива 1 – Јачање подршке владавини закона фокусира се на три циља: боље праћење реформе правосуђа, усмјеренија техничка помоћ у спровођењу закона и јачање подршке основним правима, укључујући родну равноправност, цивилно друштво, демократски активизам и независне медије. Министарски форум за правду и унутрашње послове Западног Балкана у Скопљу, у новембру 2019. године, био је важна прекретница у овој области, посебно у погледу даљег јачања сарадње са агенцијама ЕУ за правосуђе и унутрашње послове (ЈНА) и ангажовања на безбједности, борби против корупције и организованог криминала, као и реформе правосудног система.
- Главна иницијатива 2 – Јачање ангажмана на безбједносним питањима и питањима миграција подразумева сарадњу са регионом ради суочавања са заједничким пријетњама безбједности, укључујући тероризам, насилни екстремизам, радикализацију, организовани криминал, трговину људима и ватреним оружјем, хибридне пријетње, као и изградњу способности партнера да се носе са изазовима везаним за миграције и безбједност. Овај правац активности подржали су министарски састанци у Познању у јулу 2020 и у Скопљу у новембру 2019. године, који су били важни за ближу сарадњу у области безбједности, миграција, малокалибарског и лаког наоружања и заједничких антитерористичких мјера.
- Главна иницијатива 3 – Подршка друштвено-економском развоју фокусира се на подстицање напретка у примјени Регионалног економског простора (REA), прилагођавање постојећих инвестиционих оквира за подстицање инвестиција

у региону, стратешку употребу програма економских реформи и подршку образовању, тржишту рада и социјалне реформе. Састанак министара привреде у Познању, у јулу 2020, био је важна прекретница у овој приоритетној области, посебно примјена REA и иницијативе у области стручног оспособљавања, мобилности ученика и признавања квалификација. Први министарски састанак ЕУ и Западног Балкана о запошљавању и социјалним питањима одражавао је значај нове ојачане социјалне димензије на Западног Балкану, са повећаним фокусом на запошљавање и социјалне реформе. Током 2019. године, такође је одржан Осми годишњи састанак Платформе за образовање и обуку Западног Балкана на министарском нивоу у Београду.

- Главна иницијатива 4 – Повећање повезаности фокусира се на развој саобраћајних и енергетских веза у региону како би се олакшала трговина и подстакло економски раст. Акције предвиђене овом иницијативом су планирање путем улагања у инфраструктуру, као и стварање одговарајућег регулаторног окружења за регионалну интеграцију тржишта. На састанку министара енергетике и заштите животне средине у Подгорици, у фебруару 2019, усвојена је Декларација о транзицији чисте енергије код свих шест западнобалканских партнера. Потом је надограђен на самиту у Познању, гдје су се партнери сложили да воде амбициозну Зелену агенду за регион, која сада прати Економски и инвестициони план за Западни Балкан.
- Главна иницијатива 5 – Дигитална агенда за Западни Балкан фокусира се на изградњу дигиталне економије и друштва у региону. Од свог покретања 2018. године, ЕУ је отворила приступ партнерима са Западног Балкана европским дигиталним форумима и групама. Партнери су посматрачи у Европској групи регулатора за аудио-визуелне медијске услуге, Групи на високом нивоу за јединствено дигитално тржиште и Тијелу европских регулатора за електронске комуникације. У току су напори да се они повежу са радом Европске агенције за безбједност информација (ENISA).

Комисија намјерава да настави да надограђује горе наведена достигнућа како би у потпуности испунила обавезе из Стратегије за Западни Балкан. Тамо где је то прикладно, они ће се даље развити у акције према Пакту за економски и инвестициони развој 2020. године. Стално ангажовање и конструктивна регионална сарадња партнера са Западног Балкана, као и држава чланица и других међународних институција биће од суштинског значаја за постизање ових амбициозних циљева регионалне сарадње.

Извјештај Европске комисије о Босни и Херцеговини за 2020. годину

У Извјештају ЕУ о напретку БиХ за 2020. годину Европска комисија установила је низ пропуста у функционисању институција БиХ, владавини права, борби против корупције, слободи изражавања и управљању миграцијама.

Неки од најважнијих налаза Комисије су сљедећи:

- Констатује се да је Парламентарна скупштина БиХ била блокирана из политичких разлога, што је резултовало кашњењем у доношењу закона, а Савјет министара БиХ функционисао у техничком мандату све до именовања новог сазива, формираног тек у децембру прошле године, 14 мјесеци након општинских избора.
- Устав БиХ и даље крши Европску конвенцију о људским правима у предметима Сејдић-Финци и сличним случајевима.
- Није постигнут напредак у побољшању Изборног закона у складу са европским стандардима и осигуравању транспарентности финансирања политичких странака.
- Није постигнут напредак у обезбјеђивању повољног окружења за цивилно друштво. Значајне и систематске консултације са цивилним друштвом преостају да се утврде.

- БиХ је у раној фази реформе јавне управе (PAR) и није дошло до напретка у обезбјеђивању професионалне и деполитизоване државне службе и координисаног приступа у креирању политика широм земље.
- Политичко тијело које управља координацијом реформе јавне управе још није успостављено. Да би се загарантовала професионална државна служба, поступци ове службе морају се заснивати на принципима заслуга и без политичког уплитања.
- БиХ је у раној фази планирања у области правосуђа. Током извјештајног периода није постигнут напредак у овој области. Нису предузете одговарајуће мјере за рјешавање налаза извјештаја стручњака о питањима владавине права.
- БиХ је у раној фази и када је у питању сузбијање и борба против корупције и организованог криминала.
- Није постигнут напредак у проналажењу кључних приоритета из мишљења и препорука за 2019. годину у овој области, као и налаза стручног извјештаја о питањима владавине права.
- Корупција је и даље распрострањена и директно утиче на свакодневни живот грађана. Постоје системски недостаци у оперативној сарадњи агенција за спровођење закона и врло

ограничена размјена обавјештајних података. Финансијске истраге и заплијена имовине углавном су неучинковите.

- Контакт са Еурополом још није оперативан. Нису предузети кораци за успостављање сарадње са Еуроџастом.
- Земља мора побољшати свој капацитет и наставити с напорном борбом против тероризма и трговине дрогом.
- Изазови остају у погледу слободе окупљања, посебно у Републици Српској.
- Потребне су значајне реформе како би се осигурало да сви грађани могу остварити своја политичка права и како би се превазишла пракса *двје школе под једним кровом* и осигурало инклузивно и квалитетно образовање за све.
- Није постигнут напредак у гарантовању слободе изражавања медија и заштити новинара обезбјеђивањем одговарајућег судског праћења случајева пријетњи и насиља над новинарима и медијским радницима и обезбјеђивања финансијске одрживости јавног РТВ система.
- Апелује се на власти у земљи да хитно предузму све потребне мјере за спријечавање развоја хуманитарне кризе, а у вези са камповима за стране мигранте.

Самит лидера Западног Балкана у Софији

Самит у Софији одржан је 10. новембра 2020. године. Организован је у оквиру Берлинског процеса, заједнички од страна Бугарске и Сјеверне Македоније, уз присуство више држава чланица и институција ЕУ, поред шефова држава региона Западног Балкана. Европска комисија је и овом приликом поздравила одређивање лидера Западног Балкана за даље јачање регионалне сарадње с циљем напретка на европском путу. Позитиван одговор региона на Економски и инвестициони план, одређивање за бољу повезаност и подршку кључним иницијативама, попут успостављања заједничког регионалног тржишта, покретања Зеленог плана за Западни Балкан те даља подршка интеграцији Рома помоћи ће убрзавању опоравка након пандемије подстицањем одрживог економског раста.

Уочи Самита, председник Европске комисије, Урсула фон дер Лејен изјавила је: *Западни Балкан је апсолутни приоритет моје комисије од мог првог дана. Будућност региона је у ЕУ. Ова, 2020, била је година изазова, али смо чврсто стајали једни уз друге. Наш недавно усвојени Економски и инвестициони план убрзаће економски развој Западног Балкана, учврстити повезивање са ЕУ, подржати спровођење темељних реформи и приближити регион јединственом тржишту Уније. План може помоћи да промијени те животе и свакодневицу ваших грађана, те пословање у региону у наредних пет година.*

У сличном тону изразио се и високи представник за спољну и безбједносну политику ЕУ и потпредседник Европске комисије Жозеп Борел: *Драго ми је кад видим да лидери Западног Балкана прихватају кључну улогу регионалне сарадње, важне за помирење, једнако колико и за економски опоравак. Не смијемо заборавити да опоравак мора бити одржив и социјално праведан. Због тога су Економски и инвестициони план и Зелена агенда за Западни Балкан усмјерени на модерне и зелене инвестиције, са нагласком на људе. Истовремено, то значи да инвестиције морају пратити темељне реформе потребне на европском путу.*

Иницијативе подржане у Софији надовезују се на обавезе које је регион претходно преузео на самиту ЕУ и Западног Балкана у Загребу, у мају исте године, а оне ће се подржати кроз Економски и инвестициони план за Западни Балкан који је Европска комисија усвојила 6. октобра 2020. године. Циљ овог плана је мобилизирати до девет милијарди евра бесповратних средстава Уније како би се убрзао социо-економски опоравак региона од пандемије изазване вирусом корона, те економска интеграција. Надаље, предвиђа се нови Гаранцијски инструмент за Западни Балкан, са потенцијалом за привлачење инвестиција вриједности до 20 милијарди евра.

Лидери на самиту поздравили су и нови пакет повезивања за 2020. годину, у оквиру којег је шест пројеката из области одрживог транспорта и чисте енергије, које је Комисија представила као дио Инвестицијског оквира за Западни Балкан. Овај пакет представља први корак ка реализацији водећих пројеката Економског и инвестиционог плана, док истовремено представља испуњено обећање Уније из 2015. годину о износу од милијарду евра подршке за повезивање у региону. Лидери Западног Балкана поздравили су План и

обавезали се на спровођење реформи неопходних за постизање његових амбициозних циљева. У наведеном смислу, Жозеп Борел и европски комесар за проширење Оливер Вархељи поздравили су одлуку о акционом плану за формирање заједничког тржишта међу земљама Западног Балкана. Борел је нагласио да је европско заједничко тржиште једно од најважнијих богатстава ЕУ. Истакао је да је импресиониран напорима лидера региона на стварању заједничког тржишта за Западни Балкан, како би се ослободио економски потенцијал региона и тај простор учинио економски способним за придруживање ЕУ. Такође, истакао је да опоравак мора бити одржив и социјално праведан, те поручио земљама региона да морају наставити са реформама које су неопходне за напредак у европским интеграцијама.

Инвестиције морају бити поткрепљене темељним реформама које су потребне на европском путу. Сваки партнер у региону зна шта треба учинити, подвукао је Борел.

У сличном тону, Вархељи је оцијенио пресудним договор о акционом плану за развој заједничког регионалног тржишта који ће осигурати несметан промет робе, услуга, људи и капитала.

Заједничко регионално тржиште повећаће атрактивност и конкурентност региона и помоћи ће му да се претвори у инвестиционо чвориште, занимљиво и за глобалне инвеститоре који желе да смање удаљеност до тржишта ЕУ, нагласио је Вархељи.

Европска комисија представила ревидирану методологију проширења

Акценти из новог документа

Нова методологија предвиђа тематску подјелу досадашњих преко тридесет поглавља на шест кластера који обједињују тематски сродне теме: (1) владавину права, (2) тржиште, (3) економију, (4) зелену агенду и повезивање, (5) пољопривреду и ресурсе и (6) спољне односе. Преговори о сваком кластеру биће отворени у цјелини, након испуњавања одређених критеријума, а не на основу појединачних поглавља, као што је то био случај до сада. Преговори о основама биће отворени први, а последњи затворени, док ће остварени напредак у њима одредити укупан темпо преговора. Временски оквир између отварања кластера и затварања појединих поглавља треба да буде ограничен, по могућности, у трајању од око годину дана, и у потпуности да зависи од нивоа оствареног напретка у процесу испуњавања реформи. Што је већ напоменуто, новина је и могућност стагнације или преокрета у оквиру преговарачког процеса, што би требало да буде саопштено у годишњој процјени Европске комисије. У том смислу, оставља се могућност и државама чланицама ЕУ да дају свој допринос овом процесу тако што ће Комисији дојављивати када сматрају да је дошло до стагнације или озбиљног заостајања у процесу реформи. Између осталог:

- омогућиће се државама чланицама ЕУ да одлуче о не одржавању преговора око одређених области, или у најозбиљнијим случајевима, обуставе у цјелини.
- Већ затворена поглавља могу се поново отворити и ресетовати ако се укаже потреба да неке проблеме треба преиспитати.
- Обим и интензитет финансирања од стране ЕУ може бити измијењен у смислу да буде умањен, уз изузетак пружања подршке јачању цивилног друштва.

С друге стране, Меркел је честитала лидерима региона на договору о Зеленој агенди, те у вези с тим истакла важност даљег развоја регионалне сарадње, као и у области научног и високотехнолошког развоја.

То показује да смо сви заинтересовани за изградњу економије која је способна за прелазак ка економији без емисије угљен-диоксида. Немојмо заборавити да, упркос изазову који носи пандемија, климатске промјене остају велики проблем, рекла је Меркел.

Такође, изразила је наду да ће се процес помирења на Западном Балкану наставити. Између осталог, навела је као *веома добар знак* чињеницу да је Регионална канцеларија за сарадњу младих (RYCO), успостављена у оквиру Берлинског процеса, већ омогућила да се састане 8.500 младих људи из региона.

На Самиту је било ријечи и о неким новим иницијативама попут регионалног споразума за путовање са личном картом, проширења зелених коридора на Западном Балкану ка земљама ЕУ, као и регионалног здравственог одговора на пандемију, што показује да ова политичка платформа заиста доприноси конкретним резултатима у многим сферама, олакшавајући проток људи, роба, услуга и капитала, односно развоју и јачању јединственог европског економског простора.

- Предности ближе интеграције, као на примјер, приступ програмима ЕУ или једностране концесије за приступ тржишту могу се зауставити или повући.

Европска комисија, такође, предлаже да се повећају могућности за политички дијалог на високом нивоу путем редовних самита ЕУ – Западни Балкан, као и путем интензивирања министарских контаката. У вези са тим, штавише, документ предвиђа да би се државе чланице требало систематичније укључити у праћење и ревизију читавог процеса. Сва тијела укључена у процес имплементације Споразума о стабилизацији и придруживању биће више усредсређена на кључна политичка питања и реформе, док ће међувладине конференције пружити снажније политичко вођење преговора.

Предвиђени подстицаји

Нови оквир условљавања неће проћи без адекватне награде за уложене напоре земаља кандидаткиња за чланство. *Ако земље у довољној мјери пређу на реформске приоритете договорене у преговорима, то би требало да доведе до ближе интеграције земље са ЕУ, раду на убрзаној интеграцији и 'поступном увођењу' у појединачне политике ЕУ, тржишта и програме ЕУ, уз обезбјеђивање равноправних услова.*

Тако ће Европска комисија инсистирати на јасним условима од самог почетка. У документу се такође наглашава да је важно да земље кандидаткиње познају референтне вриједности на основу којих ће се мјерити њихов учинак, и да државе чланице ЕУ дијеле јасно разумијевање шта се тачно тражи од кандидата. Предвиђена су и повећана финансијска средства и инвестиције, што укључује и реформе за ближу сарадњу са међународним финансијским институцијама у циљу пружања ове подршке.

У Мостару потписана заједничка изјава о подршци Плану приоритета за парламенте у Босни и Херцеговини за убрзање процеса европских интеграција

У оквиру Твининг пројекта под називом *Подршка парламентима у БиХ у пословима европских интеграција* који финансира Европска комисија, 5. фебруара 2021. године у Мостару, одржана је Конференција председника/председавајућих парламената у БиХ.

Конференцији су присуствовали Борјана Кришто, председавајућа Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ и Денис Звиздић, други замјеник председавајуће, Бакир Изетбеговић и Драган Човић, замјеници председавајућег Дома народа Парламентарне скупштине БиХ, Мирсад Заимовић, председавајући Представничког дома Парламента ФБиХ и Младен Бошковић, замјеник председавајућег, Томислав Мартиновић, председавајући Дома народа Парламента ФБиХ, Денис Шулић и Милан Петковић, потпредседници Народне скупштине Републике Српске, Синиша Милић, председавајући Скупштине Брчко дистрикта, затим шеф Делегације ЕУ у БиХ њ. е. амбасадор Јохан Сатлер, као и представници парламената Мађарске, Хрватске и Аустрије, у својству имплементатора пројекта.

Истичући у свом обраћању улогу парламената у БиХ као кључну у процесу европских интеграција БиХ, амбасадор Сатлер подвукао је да исти имају огромну улогу у имплементацији правне стечевине ЕУ. По њему, овај пројекат представља одличан алат за преношење најбољих пракси из парламената држава чланица ЕУ. Поздравио је напредак који је БиХ остварила у процесу европских интеграција, те упозорио на спорост у доношењу реформских закона којима се испуњавају приоритети из Мишљења Европске комисије, посебно Закона о јавним набавкама, Закона о сукобу интереса и Закона о Високом судском и тужилачком савјету. У вези с тим, позвао је највише функционере парламената у БиХ да 2021. годину искористе за спровођење неопходних реформи, те обећао да ће ЕУ наставити пружати пуну подршку и помоћ БиХ.

На Конференцији је потписана Заједничка изјава о подршци Плану приоритета за парламенте у БиХ. Иста је припремљена у оквиру поменутог пројекта с циљем пружања доприноса спровођењу четрнаест приоритета наведених у Мишљењу о захтјеву БиХ за чланство у ЕУ, а у контексту потребе убрзања процеса

европских интеграција земље.

План приоритета за парламенте, као нови стратешки документ, усмјерен је на основне свеобухватне задатке у кључним областима функционисања парламената у БиХ, како би исти били у стању пружати стратешке смјернице у процесу европских интеграција. На тај начин, овим планом жели се допринијети благовременој и учинковитој припреми парламената за суочавање с надлазећим изазовима, а нарочито у контексту добијања статуса кандидата за чланство и отварања преговора, што је стварни циљ. Овај документ усмјерен је на следеће кључне области парламентарног функционисања:

- осигуравање адекватног функционисања Парламентарног одбора за стабилизацију и придруживање између Парламента БиХ и Европског парламента;
- осигуравање адекватног функционисања механизма сарадње за парламенте у БиХ у контексту европских интеграција, како би се омогућиле стална политичка и административна координација и размјена информација кроз поновно покретање и јачање сарадње на нивоу Конференције председника/председавајућих, Парламентарног форума за европске интеграције и других ад хок форума, затим сарадње између секторских одбора и сарадње на административном нивоу;
- осигуравање учинковите активности надзора над радом влада у области европских интеграција;
- унапређење парламентарног поступка усклађивања законодавства;
- унапређење улоге парламената у БиХ у подизању свијести јавности о процесу европских интеграција;
- јачање сарадње са организацијама цивилног друштва и другим странама заинтересованим за теме у вези са процесом европских интеграција;
- унапређење општег административног оквира како би парламенти у БиХ могли учинковито извршавати задатке у процесу европских интеграција.

Одржан Једанаести састанак Парламентарног форума за европске интеграције Босне и Херцеговине

Једанаести састанак Парламентарног форума за европске интеграције БиХ – заједничког консултативног тијела одбора/комисија за европске интеграције парламената у БиХ, одржан је у понедељак, 22. фебруара 2021. године, у згради Народне скупштине Републике Српске у Бањој Луци. Састанку су, између осталих, присуствовали: Никола Ловриновић, предсједник Заједничке комисије за европске интеграције Парламентарне скупштине БиХ, Игор Црнадак, предсједник Одбора за европске интеграције и регионалну сарадњу Народне скупштине Републике Српске, Маријан Клајић, члан Комисије за европске интеграције Представничког дома Парламента Федерације БиХ, Слађан Илић и Измир Хаџиавдић, чланови Комисије за европске интеграције Дома народа Парламента Федерације БиХ, Урош Војновић, предсједавајући Комисије за европске интеграције Брчко дистрикта, те представници кантоналних скупштина (Газим Хускић, предсједавајући Скупштине Зеничко-добојског кантона, Јосип Класина, предсједавајући Средњобосанског кантона, Шериф Шпаго, предсједавајући Скупштине Херцеговачко-неретванског кантона и Иван Јелчић, предсједник Скупштине Жупаније Западнохерцеговачке. Од позваних гостију, истом су такође присуствовали представници Делегације ЕУ у БиХ, коју је предводио њ. е. амбасадор Јохан Сатлер, шеф Делегације ЕУ у БиХ и специјални представник ЕУ за БиХ, а у чијој пратњи су такође били Стефано Донати, шеф Канцеларије Делегације ЕУ у Бањој Луци и Красимир Николов, шеф Одјела за информисање, економију и политику, као и представници Твининг пројекта намијењеног модернизацији парламентарних структура и капацитета у контексту европских интеграција БиХ. Поред поменутих, састанку су, такође, присуствовали и представници Секретаријата Парламентарног форума, као и парламентарних служби за односе са јавношћу/медиијима.

Кратак осврт на нову методологију политике проширења ЕУ и презентовање кључних ставки из новог извјештаја о напретку БиХ у процесу европских интеграција, као и приоритета из Мишљења Европске комисије о апликацији БиХ за чланство у ЕУ дао је шеф Делегације и специјални представник ЕУ у БиХ њ. е. амбасадор Јохан Сатлер. Између осталог, нагласио је да је да наредни корак у процесу интегрисања захтјев за кандидатски статус, али да му претходи испуњавање одређених услова. Као кључне услове нагласио је владавину права, демократију и функционалност. Сатлер је, такође, рекао да се очекује усвајање три кључна закона који су предуслов за другу траншу макрофинансијске помоћи ЕУ, а то су: закон о сукобу интереса, закон о јавним набавкама и закон о Високом судском и тужилачком савјету. Он је додао и да су питања на којима инсистира ЕУ реформа јавне управе и социо-економске реформе. Нагласио је и да је година пред нама прва година за отварање тежих питања, као што је реформа изборног закона и уставне промјене, те додао да су све земље на путу ка ЕУ морале да прилагоде и измијене неке одредбе својих устава. Поред наведеног, а у одсуству представника Дирекције за европске интеграције БиХ, амбасадор Сатлер се такође дотакао и Програма интегрисања БиХ у ЕУ, као једног од кључних докумената које БиХ треба да усвоји у оквиру помезаног процеса.

Извјештај предсједника/предсједавајућих одбора/комисија за европске интеграције о активностима у матичним парламентарима у периоду између два састанка поднијели су предсједници, односно представници радних тијела надлежних за питања европских интеграција. Дали су кратак осврт на рад и активности дотичних радних тијела. Као најважније реализоване и/или планиране активности нагласили су: праћење усклађености домаћег правног система са ЕУ (*Acquis*) затим организацију округлих столова на теме промоције европских интеграција у јавности и доступних ЕУ фондова, као и људских права, односно борбе против свих видова говора мржње, сарадњу са организацијама цивилног друштва, студијске посјете партнерима из БиХ

и региона, као и учешће у Твининг пројекту којег финансира Европска комисија.

По завршетку састанка, предсједници/предсједавајући одбора/комисија за европске интеграције, односно њихови представници, као и остали присутни усагласили су Заједничку изјаву којом:

1. Позивају на додатно интензивирање активности од стране надлежних институција у БиХ с циљем што скорије реализације четрнаест приоритета из Мишљења Европске комисије на кандидатуру БиХ за чланство у ЕУ, као предуслова за стицање статуса кандидата за чланство у Унији. У вези с тим, поздрављају досадашње остварене резултате на изради свеобухватног националног програма интегрисања, као и функционисање механизма координације, односно заједнички рад и труд свих нивоа власти у земљи на реализацији заданих циљева.
2. Поздрављају активан ангажман Делегације ЕУ у БиХ и Специјалног представника ЕУ у БиХ на охрабривању и подстицању власти на свим нивоима у земљи у реализацији заданих циљева у контексту процеса европских интеграција БиХ.
3. Поздрављају иницијативу Одбора за европске интеграције и регионалну сарадњу Народне скупштине Републике Српске да у сарадњи са Парламентом Федерације БиХ, а уз подршку Мисије ОЕБС-а у БиХ, и у наредном периоду настави/е са организовањем серије округлих столова и/или конференција на тему борбе против говора мржње на међујверској и/или међуетничкој основи у општинама и/или градовима у непосредној близини међуетничке линије разграничења, или другдје гдје је регистровано постојање таквих случајева.
4. Свјесни потребе јачања улоге парламената у процесу европских интеграција БиХ, а имајући у виду недовољно практиковање надзорне улоге истих над органима извршне власти, позивају све чланове парламената у БиХ на свим нивоима да се интензивније ангажују у надзору имплементације Споразума о стабилизацији и придруживању.
5. Имајући у виду потребу јачања стручних капацитета парламентарца, а посебно парламентарног особља у процесу европских интеграција, поздрављају значај Твининг пројекта *Оснаживање и наставак подршке парламентарима Босне и Херцеговине у пословима европских интеграција*, чија је имплементација у парламентарима у БиХ тренутно у току.
6. Позивају на интензивирање активности с циљем што успјешније реализације доступних претприступних фондова ЕУ. У том смислу, посебно наглашавају важност кандидовања што већег броја пројеката који се односе на прекограничну сарадњу, чиме се осим конкретних бенефита за стране учеснице у пројектима, у ширем смислу, такође, побољшава и регионална сарадња у региону Западног Балкана, која свакако

представља један од основних критеријума за мјерење учинка земље у процесу европских интеграција.

7. Поздрављају значај издавања Билтена о европским интеграцијама парламената у Босни и Херцеговини и у вези са тим изражавају подршку Народној скупштини Републике Српске као домаћину у изради по реду четвртог броја Билтена.
8. Позивају све одборе/комисије које се баве европским интеграцијама да за сваку наредну сједницу доставе писану информацију о свом раду.
9. Подржавају могућност да сједницама Парламентарног одбора за стабилизацију и придруживање присуствују чланови Парламентарног форума за европске интеграције БиХ, у својству госта.

На инсистирање представника Комисије за европске интеграције Брчко дистрикта, договорено је да следећи састанак Парламентарног форума буде одржан у Брчком.

Одржана сједница Савјета Европске уније за спољне послове

Сједница Савјета Европске уније за спољне послове, одржана је 10. маја 2021. године и на њој је било ријечи и о Западном Балкану. Чланови савјета (министри) су још једном потврдили европску перспективу Западног Балкана и његову геостратешку важност за ЕУ. *Наша преданост Западном Балкану треба бити врло видљива и у том погледу не бисмо требали оставити никакав простор за сумњу*, истакао је високи представник за спољну политику и безбједност Јозеп Борел. Такође, министри су позвали све државе региона на убрзање реформи значајних за процес европских интеграција.

Одржане међупарламентарне конференције о европским интеграцијама, пољопривреди, привреди и образовању у оквиру Твининг пројекта

У оквиру Твининг пројекта *Подршка Европске уније парламентима Босне и Херцеговине у пословима европских интеграција* у фебруару и марту 2021. године одржане су три међупарламентарне конференције радних тијела парламената у БиХ и парламената држава које спроводе Твининг пројекат из Мађарске, Аустрије и Хрватске на теме европских интеграција, пољопривреде и привреде.

Учесници Међупарламентарне конференције о европским интеграцијама разговарали су, поред осталог, о Извјештају о БиХ за 2020. годину, испуњавању четрнаест приоритета за добијање кандидатског статуса и Плану приоритета за парламенте у БиХ за убрзање процеса европских интеграција и улога комисија за ЕУ у његовом спровођењу.

На Међупарламентарној конференцији о пољопривреди чланови парламената разговарали о изазовима чланства у ЕУ у области пољопривреде у претприступном периоду, искуству чланства у ЕУ за испуњавање потреба пољо-

привредних тржишта у ЕУ, могућности за сарадњу у циљу пружања подршке пољопривреди БиХ, те тренутна ситуација у области пољопривреде и шумарства у земљи те изазови узроковани пандемијом вируса корона за пољопривредну економију.

Теме Међупарламентарне конференције о економији односиле су се на Инвестициони план за Западни Балкан, европски Зелени уговор и Зелену агенду за Западни Балкан као прилику за привредни раст и могућу зелену трансформацију БиХ.

Међупарламентарна конференција о образовању одржана је 25. маја 2021. године и била је прилика за размијену мишљена међу члановима одбора за образовање парламената у БиХ, Аустрије, Мађарске и Хрватске о дуалном систему образовања, образовању у сложеним државним заједницама, утицају процеса европских интеграција на национални образовни систем те могућностима сарадње у оквиру ЕУ.

Убрзавање процеса придруживања Западног Балкана Европској унији – један од кључних приоритета словеначког предсједавања Савјетом Европске уније

На састанку министара спољних послова земаља које учествују у раду неформалне групе *Централних 5² (Ц5)*, који је одржан на Брду код Крања (Словенија). Првог марта 2021. године разговарано је, између осталог, и о улози и приоритетима Словеније као земље која ће од 1. јула 2021. преузети шестомјесечно предсједавање Савјетом ЕУ. Поред опоравка након ковида 19 и отпорности ЕУ на кризе, уопштено говорећи, свакако као један од кључних приоритета истакнуто је даље ширење ЕУ на Западни Балкан, што су сви подржали. Да је ова тема један од стварних приоритета Словеније за вријеме предсједавања свједочи и изјава словеначког предсједника Јанеза Јанше током званичне посјете Паризу, у априлу 2021:

Европска перспектива државама Западног Балкана била је загарантована на Солунском самиту 2003. године, и једина је позитивна перспектива за регију, али је на том путу доста препрека које треба савладати, казао је Јанша, подсјећајући да је Солунским документом државама региона омогућено чланство у ЕУ када се за то испуне услови.

Подршку процесу проширења на Западни Балкан дали су и остали министри, посебно аустријски министар Александер Шаленберг, који је обећао пуну подршку Словенији током њеног предсједавања.

Очекивања су велика и ово не смије бити још једна изгубљена година за Западни Балкан, казао је аустријски министар, додавши да Аустрија у региону има велике интересе.

Уз изузетак проширења Уније на регион Западног Балкана, приоритети словеначког предсједавања у већем мјери представљају континуитет португалског и њемачког предсједавања.

² Неформална иницијатива коју су 2020. године оформиле Аустрија, Чешка, Словачка, Мађарска и Словенија, с циљем усклађивања регионалних питања везаних за тај средњоевропски простор.

Богата радна посјета председавајућих домова Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине у Бриселу

Председавајући Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ Денис Звиздић и председавајући Дома народа Парламентарне скупштине БиХ Драган Човић учествовали су 28. јануара 2020. године, у Бриселу, на састанку на челу са председником Европског парламента Давидом Сасолијем са председницима парламента земаља Западног Балкана. Дужносници ЕУ су овом приликом поновили да је европски пут БиХ важан дио будућности ЕУ. Председавајући Звиздић истакао је да је кандидатски статус за БиХ питање стабилности, сигурности и економског просперитета, те да су европске интеграције најмањи заједнички садржилац сарадње ЕУ и БиХ. Председавајући Човић у свом је обраћању навео како би кандидатски статус за БиХ опустојио њене унутрашње проблеме, напоменувши да је БиХ кандидатски статус очекивала у 2018. години слиједећи предавање захтјева за чланство. На крају састанка усвојена је Заједничка декларација председника парламента земаља Западног Балкана, заједно са председником Европског парламента и председником Хрватског сабора, земље председавајуће Савјетом ЕУ.

Председавајући домова Парламентарне скупштине БиХ су 29. јануара учествовали у раду Радне групе Одбора за спољне послове Европског парламента за Западни Балкан. Обраћајући се присутнима, председавајући Звиздић рекао је да за БиХ евроатланске интеграције и регионална стабилност немају алтернативу, те да су то, уз даљу демократизацију друштва, изградњу инфраструктуре и друштва знања, као и јачање владавине права, кључни услови демократског и економског развоја који нашим грађанима требају осигурати бољи стандард те миран и достојанствен живот. Председавајући Човић у свом је обраћању истакао како је БиХ у протеклих годину и по била заокупљена унутрашњим изазовима, попут успоставе власти и законодавних тијела, те да сада нова динамика рада треба да допринесе интензивним промјенама.

Председавајући Звиздић и Човић разговарали су 27. јануара са комесаром за проширење и политику сусједства ЕУ Оливером Вархељијем. Усаглашено је да су се формирањем Савјета министара стекли услови за наставак активности на реализацији приоритета на путу европских интеграција, које подразумијевају како убрзање процеса економског раста и развоја, сарадње у регији, тако и очување стабилности БиХ.

Наредног дана, 28. јануара, председавајући домова одржали су низ састанака. У разговору са сталним извјестиоцем Европског парламента за Западни Балкан и заступником у

Европском парламенту Тонином Пицулом, разговарано је о тренутној политичкој ситуацији, европској БиХ, као и о приоритетима и могућностима које БиХ може искористити за вријеме хрватског председавања Савјетом ЕУ.

На састанку са сталним извјестиоцем Европског парламента за БиХ Паулом Ранхелом разговарало се о измјенама Изборног закона и изборима у Граду Мостару, будућности демократије у БиХ и добијању кандидатског статуса за нашу земљу.

Састанак је одржан и са председником Скупине пријатеља БиХ у Европском парламенту, чланом Одбора Европског парламента за спољне послове (АФЕТ) те извјестиоцем из сјене за извјештај Европског парламента о БиХ из политичке групе Обновимо Европу др Клеменом Грошељем, као и са члановима Европског парламента из Словеније Тањом Фајон, Миланом Брглезом, Францом Боговичем и Иреном Јовевом.

Борјана Кришто учествовала у раду европске парламентарне седмице 2020

Замјеница председавајућег Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ Борјана Кришто учествовала је у раду Европске парламентарне седмице 2020, одржане 18. и 19. фебруара 2020. године у Бриселу. На скупу, чији је циљ јачање сарадње између Европског парламента и парламента држава чланица, као и држава у претприступном процесу за чланство у ЕУ, расправљало се о економским, прорачунским и социјалним питањима, као и о борби против климатских промјена и заштити околине. Кришто је подсјетила на разорне поплаве које су погодили нашу земљу 2014. године, чије се посљедице осјећају и данас. Упозоравајући на чињеницу да климатске промјене нису појава на коју државе могу појединачно утицати, истакла је значајним и чињеницу да је БиХ међу државама које су ратификовале Париски споразум о климатским промјенама.

Приликом ове посјете, Кришто се сусрела и са председником Европског парламента Давидом Сасолијем, учествовала у раду низа одбора, те одржала више разговора са евро представницима. Разговарала је и са представником из Републике Хрватске у Европском парламенту Жељаном Зовко, са потпредседником Европске комисије задуженом за демократију и демографију Дубравком Шуицом, те с потпредседником Владе Републике Хрватске и министром финансија Здравком Марићем.

Састанци представника Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине са шефом Делегације Европске уније и посебним представником Европске уније у Босни и Херцеговини Јоханом Сатлером

Руководства домова Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине разговарала са амбасадором Сатлером и амбасадорима земаља Квинте

Члан Колегијума Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ Небојша Радмановић разговарао је са шефом Делегације ЕУ и посебним представником ЕУ у БиХ, амбасадором Јоханом Сатлером у два наврата, 11. марта и 8. октобра 2020. године. Оба пута разговарано је о актуелној политичкој ситуацији у БиХ и о будућим корацима БиХ на путу ка ЕУ. Амбасадор Сатлер информисао је председавајућег Радмановића о инвестиционом пакету помоћи ЕУ за земље Западног Балкана.

Председавајући Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ Денис Звиздић састао се, 17. марта 2020. године, са амбасадором Сатлером. Разговарало се о проблему ширења вируса корона, те предузимању мјера којима би се ублажиле негативне посљедице, како у погледу здравља људи тако и у економском погледу. Саговорници су се усагласили да су координисане активности најбољи начин за превенцију пандемије, али и показатељ да је интерес грађана, у односу на политичке

несугласице, стављен на прво мјесто.

Чланови Колегијума Дома народа Парламентарне скупштине БиХ Драган Човић и Никола Шпирић, те Колегијума Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ Борјана Кришто и Денис Звиздић разговарали су, 28. маја 2020. године, са амбасадором Сатлером. Акцент је стављен на рад на кључним приоритетима, од којих су на значајном броју већ остварени озбиљни помаци. Сатлер је изразио задовољство конструктивном улогом коју Парламентарне скупштине БиХ има у процесу придруживања ЕУ.

Чланови Заједничке комисије за европске интеграције Парламентарне скупштине БиХ разговарали су 23. јуна 2020. са амбасадором Сатлером. У вези са испуњавањем четрнаест кључних приоритета из Мишљења Европске комисије, чланови Заједничке комисије за Европске интеграције Парламентарне скупштине БиХ, нагласили су да је усвојен прецизан

Акциони план за њихову реализацију, те да ће кључни приоритети бити реализовани ускоро. Такође су се захвалили амбасадору Сатлеру и ЕУ на конструктивној улози коју су имали у вези са рјешавањем питања одржавања избора у Граду Мостару, те на великој помоћи коју је ЕУ пружила БиХ у борби против посљедица пандемије вируса корона. Амбасадор Сатлер информисао је државне парламентарце о другој фази помоћи ЕУ након пандемије вируса корона, у којој ће за опоравак привреде у БиХ бити осигурано 70 милиона евра.

Чланови колегија домова Парламентарне скупштине БиХ сусрели су се 8. јула 2020. године са амбасадором земаља Квинте (САД, Њемачка, Италија, Француска и Велика Британија) и са амбасадором Сатлером. Састанку су, у име Парламентарне скупштине БиХ, присуствовали председавајући Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ Небојша Радмановић и његов замјеник Денис Звиздић, те председавајући Дома народа Парламентарне скупштине БиХ Никола Шпирић, као и замјеник председавајућег Клуба заступника

ХДЗ БиХ у Представничком дому Парламентарне скупштине БиХ Предраг Кожул, умјесто замјенице председавајућег Борјане Кришто и председавајућа Клуба хрватског народа у Дому народа Парламентарне скупштине БиХ Лидија Брадара, умјесто замјеника председавајућег Дома народа Парламентарне скупштине БиХ Драгана Човића. Амбасадор Сатлер је у име свих учесника састанка честитао Парламентарне скупштине БиХ на усвајању измјена Изборног закона, на основу којих су створени услови за одржавање локалних избора у Граду Мостару, те је похвалио одлуку о именовану чланова Парламентарне скупштине БиХ у Парламентарном одбору за стабилизацију и придруживање. Чланови руководства Парламентарне скупштине БиХ истакли су да је рад на већини реформских мјера у одмаклој фази, али да је од нуђења еуфоричних рокова важнији темељан приступ, макар он захтијевао и нешто дуже усаглашавање. Указано је и на потребу значајнијег ангажовања Савјета министара БиХ као извршног тијела које у парламентарну законодавну процедуру треба да доставља квалитетне и усаглашене законе.

Усвојен пословник Парламентарног одбора за стабилизацију и придруживање између Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине и Европског парламента

Чланови Парламентарне скупштине БиХ у Парламентарном одбору за стабилизацију и придруживање између Парламентарне скупштине БиХ и Европског парламента усвојили су Пословник Парламентарног одбора за стабилизацију и придруживање на првом састанку, одржаном 22. јула 2020. године, чиме је испуњен један од четрнаест приоритета из Мишљења Европске комисије за БиХ. У члану 7 Пословника Парламентарног одбора за стабилизацију и придруживање наведено је да се одлуке доносе двотрећинском подршком присутних чланова делегације Европског парламента и двотрећинском подршком присутних чланова делегације Парламентарне скупштине БиХ. Након што буде окончан и поступак усвајања Пословника од чланова Парламентарног одбора из Европског парламента, биће организована и прва сједница Парламентарног одбора за стабилизацију и придруживање. Заједнички колегијум оба дома Парламентарне скупштине БиХ је на 6. сједници, одржаној 25. јуна, донио одлуку о именовану чланова Парламентарног одбора за стабилизацију и придруживање из Парламентарне скупштине БиХ. Председавајући је Небојша Радмановић, први и други замјеник председавајућег су Никола Ловриновић

и Халид Гењац. За чланове Парламентарног одбора за стабилизацију и придруживање, именовани су: Лазар Продановић, Денис Звиздић, Сњежана Новаковић Бурсаћ, Лидија Брадара, Бранислав Бореновић, Саша Магазиновић, Амир Фазлић, Бариса Чолак, Денис Бећировић и Младен Босић. Парламентарног одбор за стабилизацију и придруживање успостављен је на основу члана 121 Споразума о стабилизацији и придруживању између Европске заједнице и њених држава чланица, с једне стране и БиХ с друге стране. Дужност Парламентарног одбора за стабилизацију и придруживање је да разматра све аспекте односа између ЕУ и БиХ и, посебно, примјену Споразума о стабилизацији и придруживању. Састоји се од посланика које именују Европски парламент и Парламентарна скупштина БиХ. Мандат чланова делегације одређује се у складу са правилима, праксама и одлукама надлежних органа Европског парламента и Парламентарне скупштине БиХ. Парламентарним одбором за стабилизацију и придруживање наизмјенично председавајући делегације Европског парламента и председавајући делегације Парламентарне скупштине БиХ. Парламентарни одбор за стабилизацију и придруживање се састаје два пута годишње, једном у некој од радних просторија Европског парламента, а једном у БиХ. Европски парламент је, 13. фебруара 2019. године, усвојио Резолуцију о БиХ за 2018. годину у којој је констатовано да је, од средине 2017. године, у земљи знатно успорен процес усвајања реформи повезаних с евроинтеграционим амбицијама БиХ. Као предуслов за напредак у интеграционом процесу, у Резолуцији наглашена је потреба за постизањем договора о Пословнику Парламентарног одбора за стабилизацију и придруживање. Од 2015. до 2017. године одржано је 11 састанака чланова Парламентарне скупштине БиХ у Парламентарном одбору за стабилизацију и придруживање, али Пословник није усвојен до јула 2020. године.

Комесар Вархељи са руководством домова Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине

Драган Човић одржао видео-састанак са Оливером Вархељијем

Приликом радног боравка у шест земаља Западног Балкана, чији је циљ био представљање новог инвестиционог плана ЕУ, комесар Европске комисије за сусуједство и проширење Оливер Вархељи састао се 9. октобра 2020. године са руководством домова Парламентарне скупштине БиХ. Током састанка комесар Вархељи нагласио је да ЕУ намјерава обезбиједити 9 милијарди евра за грантове и више од 20 милијарди које се обезбјеђују путем гаранција, што је трећина укупног БДП-а цијелог Западног Балкана, те да би захваљујући тој финансијској инјекцији могућ раст БДП-а у региону износио 3,6%. Додао је да ће у пласману ових средстава бити преферирани развојни пројекти који ће значајно истински напредак економије, а као најинтересантије обла-

сти истакао је инфраструктурно повезивање главних градова региона, јачање широко-појасне интернетске мреже с циљем успостављања нове дигиталне економије, супституцију угља такозваном обновљивом и зеленом енергијом, те поље образовања и стварање од БиХ атрактивног и просперитетног региона у којем ће млади стручњаци тражити своју будућност. Такође, Вархељи је поздравио иницијативу Мали Шенген као прилику за лакши и бржи проток робе, инвестиција и услуга између земаља региона. Комесар Вархељи изразио је задовољство чињеницом да су усаглашени услови за одржавање локалних избора у Мостару као и Стратегија за рад на предметима ратних злочина. Чланови колегијума домова Парламентарне скупштине БиХ усагласили су се са комеса-

ром Вархелџијем да је у БиХ потребно интензивно радити на стварању повољне инвестиционе климе, што подразумева цијели низ реформских захвата на разним пољима. Поздрављена је чињеница да посљедње активности показују да се ствара нова политичка енергија и да ЕУ показује појачан интерес за земље Западног Балкана. Средства која су намијењена за њихов економски напредак могла би уз квалитетно инвестирање препородити земље региона, а Вархелџи је истакао да би у њиховој реализацији требало да учествују домаће привредне компаније и компаније које долазе из земаља ЕУ.

Замјеник предједавајућег Дома народа Парламентарне скупштине БиХ Драган Човић одржао је, 24. јула 2020. године, видео-састанак са комесаром за проширење и сусједство ЕУ Оливером Вархелџијем. Током састанка званичници су разговарали о епидемиолошкој и социо-економској ситуацији у БиХ и свијету усљед пандемије вируса корона, те о економско-привредним мјерама и плану опоравка за БиХ и Западни Балкан. Човић и Вархелџи истакли су важност стицања статуса кандидата БиХ за чланство у ЕУ, изражавајући задовољство недавно постигнутим искорацима. Такође, разговали су и о мигрантској кризи, истичући питања азила, безбједности и координисање сарадње.

Одржан округли сто Конкретан разговор – 14 приоритета ЕУ: с ријечи на дјела

Посланици и делегати из Парламентарне Скупштине БиХ Никола Ловриновић, Лазар Продановић, Аида Баручија, Јасмин Емрић и Шемсудин Мехмедовић учествовали су 12. октобра 2020. године на округлом столу под називом *Конкретан разговор – 14 приоритета Европске уније: с ријечи на дјела*, који је одржан у згради Парламентарне скупштине БиХ. На округлом столу у организацији Фондације *Конрад Аденауер*, Паневропске уније БиХ и Мреже прогресивних иницијатива разговарано је о Мишљењу Европске комисије о захтјеву за чланство БиХ у ЕУ. Округли сто отворен је уводним излагањима представника Делегације ЕУ у БиХ Красимира Николева и директора Дирекције за европске интеграције Едина Дилберовића. У овим излагањима оцијењено је да је БиХ у посљедњих неколико мјесеци направила значајне кораке у смијеру испуњавању четрнаест приоритета из Мишљења Европске комисије. Констатовано је да је учињено још позитивних корака, попут усвајања ревидиране Стратегије за рад на предметима ратних злочина, као и усвајања Стратешког оквира за реформу јавне управе на свим нивоима власти у БиХ, те наглашено да је потребно усвојити и релевантне акционе планове у овој области. Упозорено је и на чињеницу да је остало још доста посла на испуњавању приоритета, међу којима су усвајање измјена Закона о Високом судском тужилачком савјету, као и измјена Закона о сукобу интереса и јавним набавкама. Истакнуто је и да је потребно учинити више на плану борбе против корупције и организованог криминала, те учинити оперативном сарадњу са Европолом.

Шпирић и Брадара разговарали са замјеником генералног секретара за политичке послове и политичким директором Европске службе за спољне послове

Предједавајући Дома народа Парламентарне скупштине БиХ Никола Шпирић и предједавајућа Клуба хрватског народа у овом дому Лидија Брадара разговарали су 19. октобра 2020. године са замјеником генералног секретара за политичке послове и политичким директором Европске службе за спољне послове Енрикеом Мором Бенавентом и сарадницима о актуелном тренутку европског пута БиХ. По ријечима предједавајућег Шпирића, одређивљеност наше земље и свих политичких фактора за прикључење ЕУ је потпуна и заједнички је циљ у што краћем временском периоду постизање кандидатског статуса. Он је на-

гласио да је један дио од четрнаест услова ЕУ већ испуњен, а да је за даљи рад и снажнији искорак потребно много више унутрашњег дијалога, партнерства и међусобног повјерења кључних политичких актера у нашој земљи. Брадара је нагласила да чак и када се успостави политички дијалог и постигне компромис неријетко проблем представља реализација договореног. Она је изразила наду да ће након локалних избора бити отворен разговор о истинским дometима Дејтонског споразума те обнове дијалога с циљем реализације договорених рјешења.

Чланови колегијума домова Парламентарне скупштине БиХ разговарали са Жозепом Борелом

Чланови колегијума оба дома Парламентарне скупштине БиХ сусрели су се 21. новембра 2020. године са потпредједником Европске комисије и високим представником ЕУ за спољне послове и безбједносну политику Жозепом Борелом, који је у посјети нашој земљи боравио поводом двадесетпетогодишњице закључивања Дејтонског мировног споразума. У разговору, у којем су учествовали предједавајући Представничког дома Небојша Радмановић, предједавајући Дома народа Никола Шпирић, замјеници предједавајућег Дома народа Бакир Изетбеговић и Драган Човић, замјеник предједавајућег Представничког дома Денис Звиздић и, у име замјеника предједавајућег Представничког дома Борјане Кришто, посланик Даријана Филиповић, изнесена су различита виђења актуелног политичког тренутка у БиХ, али и наглашен заједнички став о

потреби убрзања европског пута БиХ и добијања статуса кандидата за пуноправно чланство у ЕУ. Охрабрујући чланове руководства Парламентарне скупштине БиХ да наставе започете реформе, посебно доношење закона о Високом судском тужилачком савјету, сукобу интереса и јавним набавкама, Борел је поручио да ће ЕУ пружити пуну подршку БиХ, али да динамика европског пута БиХ и добијање кандидатског статуса у највећој мјери зависе од одређивљена домаћих лидера да у значајној мјери реализују реформе и приоритете из Мишљења Европске комисије. Захваљујући се Борелу на посјети и исказаној подршци БиХ на њеном европском путу, чланови руководства Парламентарне скупштине БиХ истакли су одређивљеност да заједнички раде на испуњавању четрнаест приоритета из Мишљења Европске комисије.

Западни Балкан 25 година након Дејтонског мировног споразума

Чланови Заједничке комисије за европске интеграције Никола Ловриновић и Халид Гењац учествовали су 2. децембра 2020. године на међупарламентарном видео-састанку Комитета ЕП за спољне послове (АФЕТ) на тему *Западни Балкан 25 година након Дејтонског мировног споразума*. О значају Дејтонског споразума, развоју догађаја од потписивања до данас, наученим лекцијама, изазовима и будућности тог споразума, парламентарцима из земаља чланица ЕУ и земаља Западног Балкана говорили су потпредједник Европске

комисије и високи представник ЕУ за спољне послове и сигурносну политику Жозеп Борел, европски комесар за проширење Оливер Вархелџи, специјални представник ЕУ за дијалог Приштина-Београд и друга регионална питања Западног Балкана Мирослав Лајчак, као и предједник и извршни директор Међународне кризне групе Роберт Моли. Осим парламентарца из БиХ, на овом састанку учествовали су и парламентарци из Албаније, Црне Горе, Сјеверне Македоније, Србије и са Косова.

У оквиру тематске сједнице одржан састанак између представника секретаријата Енергетске заједнице и законодавне и извршне власти

У оквиру тематске сједнице Представничког дома Парламента Федерације БиХ под називом *Испуњавање обавеза Босне и Херцеговине из Уговора о успостављању Енергетске заједнице – статус имплементације у Федерацији БиХ*, која је одржана 14. јануара 2020. године, уприличен је састанак представника законодавне и извршне власти са директором Секретаријата Енергетске заједнице Јанезом Копачом. На почетку састанка предсједавајући Представничког дома Мирсад Заимовић поздравио је учеснике састанка, али и иницијативу

Одбора за енергетику, рударство и индустрију Представничког дома за одржавање тематске сједнице посвећене испуњавању обавеза БиХ из Уговора о успостављању Енергетске заједнице као прилику која ће резултирати заједничким закључцима и сагледавањем статуса имплементације обавеза по Уговору.

Састанку су, такође, присуствовали и замјеник шефа делегације ЕУ Калдоун Сино, помоћник министра за енергетику Министарства спољне трговине и економских односа у Вијећу министара БиХ Адмир Софтић, министар Федералног Министарства енергије, рударства и индустрије Нермина Џиндића, министар Федералног Министарства околиша и туризма Едита Ђапо, чланови Колегија Представничког дома Парламента Федерације БиХ и чланови Одбора за енергетику, рударство и индустрију Представничког дома Парламента Федерације БиХ. Том приликом учесници састанка су размијенили мишљења и нагласили да је веома важно да се ове активности спроводе на нивоу државе Босне и Херцеговине као потписнице Уговора, али да је данашња сједница изврсна прилика да заступници разматрају многа питања из енергетског сектора.

Амбасадор Републике Хрватске у Босни и Херцеговини присуствовао сједници Комисије за европске интеграције

Амбасадор Републике Хрватске у БиХ н. е. Иван Сабалић присуствовао је Другој сједници Комисије за европске интеграције Представничког дома Парламента Федерације БиХ, која је одржана 11. марта 2020. године.

Предсједавајући Представничког дома и предсједник Комисије Мирсад Заимовић изразио је захвалност амбасадору Сабалићу на одазиву да присуствује сједници која се одржава с циљем представљања шестомјесечног програма и приоритета предсједавајућа Републике Хрватске Савјетом ЕУ. Том приликом члановима Комисије, осим шестомјесечног програма и приоритета предсједавајућа Републике Хрватске Савјетом ЕУ, представљене су досадашње активности које Република

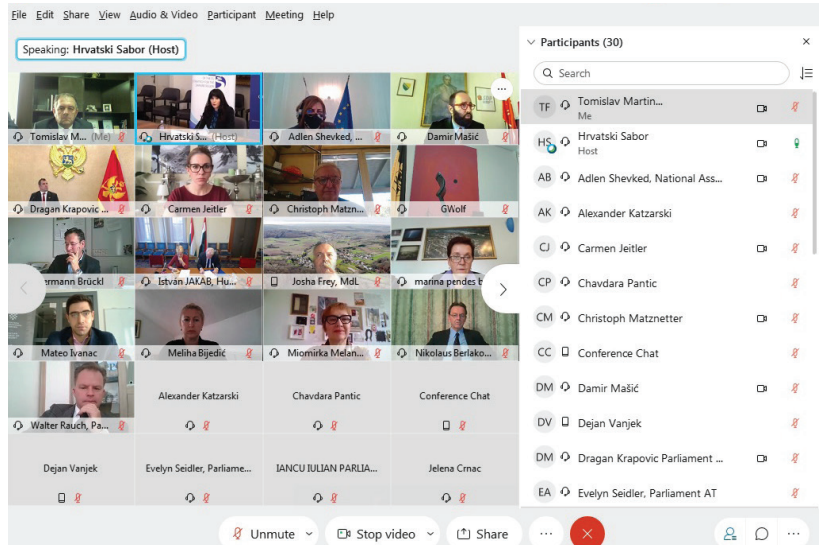
Хрватска спроводи, као и оне значајне које планира реализовати за вријеме свог предсједавања Савјетом ЕУ.

На састанку је исказана важност одређивања државе БиХ за процес европских интеграција, а размијењена су мишљења и о изазовима с којима се БиХ сусреће и с којима ће се сусретати на евроатлантском путу. Учесници састанака истакли су важност јачања добрих сусједних односа, регионалне стабилности и узајамне сарадње, а било је ријечи и о великим очекивањима Самита ЕУ – Западни Балкан, који ће бити одржан у Загребу, као великој прилици за ЕУ и Западни Балкан, нарочито за Сјеверну Македонију и Албанију с циљем повратка кредибилитета и наставку политике проширења.

Предсједавајући Дома народа на Конференцији представника парламената Дунавске регије

Предсједавајући Дома народа Парламента Федерације Босне БиХ Томислав Мартиновић учествовао је 28. октобра 2020. године у раду Седме Конференције представника парламената земаља Дунавске регије, којој, уз БиХ, припадају: Хрватска, Србија, Црна Гора, Словенија, Аустрија, Бугарска, Мађарска, Молдавија, Њемачка (Баварска, Баден-Виртемберг), Румунија, Словачка, Украјина и Чешка. Организатор онлајн-конференције био је Сабор Републике Хрватске, а организована је у склопу хрватског предсједавања Стратегијом ЕУ за Дунавску регију (ЕУСДР).

На Конференцији се разговарало о теми *Паметних рјешења за одрживи развој*, с нагласком на подстицање иновативних технологија за побољшање одрживог развоја Подунавске регије. Циљ Конференције био је отварање расправе о могућностима повећања броја високотехнолошких компанија и конкурентности малих и средњих предузећа у регији. Било је говора и о побољшању преноса знања између универзитета, привреде и локалних заједница те стварању нових радних мјеста с високом додатном вриједношћу како би се спријечило иселјавање младих и подстакло дугорочан регионални развој.

Конференција се завршила усвајањем и потписивањем Заједничке изјаве, коју је потписао и предсједавајући Дома народа Парламента Федерације БиХ Томислав Мартиновић. По њеном завршетку, од Републике Хрватске, која је Стратегијом ЕУ за Дунавску регију предсједала од 1. новембра 2019. године, једногодишње предсједавање преузела је Словачка.

Делегација Народне скупштине Мађарске у посјети Парламенту Федерације

Предсједник Комисије Представничког дома Парламента Федерације БиХ Мирсад Заимовић и његови чланови, те предсједник Комисије Дома народа Парламента Федерације БиХ и његови чланови угостили су, 11. и 12. марта 2021. године, у одвојеним посјетама,

државног секретара и директора Дирекције за спољне односе Петера Сардија, водитеља Твининг пројекта у БиХ Золтана Хорвата и шефа Одсека за ЕУ Народне скупштине Мађарске Кристијана Ковача. Том приликом делегација Народне скупштине Мађарске прису-

ствовала је сједницама комисија за европске интеграције оба дома на којима је разговарано о имплементацији и циљевима Твининг пројекта, као и будућим активностима пројекта. На састанцима су представљени резултати претходних Твининг пројеката ЕУ те главни циљеви као и активности трећег пројекта који је у току имплементације. Разговарано је о улози и задаћи парламената и чланова парламената о подизању свијести јавности о ЕУ интеграцијама с циљем истицања искустава и најбољих пракси Народне скупштине Мађарске. Такође, размијењена су мишљења о важности укључивања рада представника у испуњавању задатака везаних за интеграције ЕУ, као и веома значајној улози успостављања јединице за ЕУ у парламентарној администрацији.

Предсједавајући Представничког дома састао се са шефом Политичког одјела Делегације Европске уније у Босни и Херцеговини

Предсједавајући Представничког дома Парламента Федерације БиХ Мирсад Заимовић разговарао је, 28. априла 2021. године, са шефицом Политичког одјела Делегације ЕУ у БиХ Елизабетом Томашинец. На састанку су размијењена мишљења о актуелној политичкој ситуацији у Федерацији, с посебним нагласком на Федерални Парламент и важност испуњавања услова за стицање статуса кандидата у оквиру четрнаест

кључних приоритета из Акционог плана из Мишљења Европске комисије. Такође, предсједавајући Заимовић информисао је шефицу Одјела Томашинец о раду и активностима Представничког дома, одржаним сједницама и великом броју усвојених законских аката. Током разговора, предсједавајући Заимовић нагласио је неупитност европске перспективе БиХ када је ријеч о ЕУ, што је уједно и био заједнички став.

Посјета Одбора за европске интеграције и регионалну сарадњу Народне скупштине Републике Српске Народној скупштини Републике Србије

Посјета је иницирана и организована у складу са Протоколом о сарадњи Одбора за европске интеграције и регионалну сарадњу Народне скупштине Републике Српске и Одбора за европске интеграције Народне скупштине Републике Србије, потписаним у октобру 2014. године у Београду, као и ширем споразуму о међупарламентарној сарадњи два парламента. Теме разговора првенствено су се односиле на размијену искустава у раду, као и сагледавање могућности заједничког дјеловања. Реализована је у периоду од 3. до 4. марта 2020. године, у Дому Народне скупштине у Београду.

Делегацију гостујућег Одбора предводио је Игор Црнадак, председник, а у њеном саставу, такође, били су и Вања Бајић и Сениша Бундало, чланови Одбора, као и Жељко Белина, секретар.

У току посјете, Одбор је одржао билатералне састанке са:

- потпредседником Народне скупштине Републике Србије Верољубом Арсићем,
- Делегацијом Одбора за европске интеграције,
- Делегацијом Парламентарног одбора за стабилизацију и придруживање ЕУ-Србија,
- Делегацијом Одбора за спољне послове,
- Делегацијом Одбора за дијаспору и Србе у региону и
- Делегацијом Посланичке групе пријатељства са БиХ.

У вези са разговором са потпредседником Народне скупштине Републике Србије Верољубом Арсићем, између осталог, изражено је обострано задовољство посјетом и међусобним споразумима Републике Српске и Републике Србије на свим нивоима који омогућавају развој билатералне сарадње. Истакнути су братски односи двију страна, уз жељу и потребу да се исти што чвршће оснажују и продубљују, те изнесени политички ставови у вези са њиховим положајем у контексту односа са државама региона.

У вези са разговором са Делегацијом Одбора за европске интеграције Србије, између осталог, заједнички је констатован значај који парламенти имају у процесу европских интеграција. Наглашен је и значај редовне комуникације и размјене искустава и добрих пракси између парламената држава региона Западног Балкана у споменутом процесу, што индиректно позитивно утиче и на креирање бољих сусједских односа, као веома важног фактора и једног од предуслова за даљњи напредак на европском путу. Замјеник председника Одбора за европске интеграције Народне скупштине Републике Србије

Елвира Ковач гостујућем Одбору је образложила начин рада Одбора домаћина, уз фокус на парламентарну процедуру у процесу хармонизације националног законодавства са правном тековином ЕУ, као и активности у вези са промоцијом европских интеграција широм Србије. Образложила је значај Националног конвента за преговарање, односно учешће цивилног сектора у том процесу, те нагласила је да Одбор домаћин прије усвајања званичних преговарачких позиција претходно сарађује са поменутом конвентом, од којег добијају мишљење о одређеној преговарачкој позицији и с којим заједно дебатују о утврђивању исте. Поред наведеног, обострано је истакнут значај што обимнијег кориштења средстава из инструмента претприступне помоћи ИПА, посебно за локални ниво. На крају, председник гостујућег Одбора изразио је жељу за организовањем узвратне посјете Народној скупштини Републике Српске у Бањој Луци, у другој половини године, након општих избора у Србији, односно конституисања новог сазива парламента.

У вези са разговором са Делегацијом Парламентарног одбора за стабилизацију и придруживање ЕУ-Србија изражено је обострано задовољство посјетом. Председавајући Одбора домаћина Владимир Орлић гостујућем Одбору је образложио дјелокруг рада Одбора домаћина, уз фокус на преговарачки процес и важност доношења квалитетних закона у Србији, а који третирају област јавних предузећа, борбу против корупције и финансирање политичких странака, а у контексту уређивања стања прије одржавања општих избора у земљи ове године. Заједнички је констатован и значај који парламенти имају у процесу европских интеграција. Наглашена је и важност редовне комуникације и размјене искустава и добрих пракси између парламената држава региона Западног Балкана у поменутом процесу.

Када је ријеч о разговору са Делегацијом Одбора за спољне послове, између осталог, изражено је обострано задовољство посјетом и међусобним споразумима Републике Српске и Републике Србије, на свим нивоима. Председник Одбора домаћина Жарко Обрадовић образложио је политичку позицију Србије, како у регионалном, тако и међународном оквиру. Заједнички је констатована важност поштовања Дејтонског споразума у БиХ, те очувања положаја Републике Српске. Као и код претходних састанака, истакнут је значај редовне комуникације и размјене искустава и добрих пракси између парламената држава региона Западног Балкана.

Током разговора са Делегацијом Одбора за дијаспору и Србе у региону, између осталог, истакнути су братски односи двију

страна, уз жељу и потребу да се исти што чвршће оснажују и продубљују. Предсједник Одбора домаћина Миодраг Линта образложио је дјелокруг Одбора, те нагласио важност одржавања што тјешње политичке, економске и културне сарадње са Србима у региону и шире, с обзиром на велику бројност српске дијаспоре (према процјенама око 4 милиона). Истакао је да Србија, на неки начин, помаже сваки град и општину у Републици Српској. Такође, наглашена је и важност сарадње са Србима у БиХ и широм региона по питању одржавања сјећања на страдања Срба у Јасеновцу у току Другог свјетског рата, као и у Кравицама (општина Сребреница) за вријеме Одромбено-отаџбинског рада у БиХ 1993. године, гдје је потребно изградити меморијални споменик у знак сјећања на страдале српске жртве. Истакнуто је да Србија планира да инвестира и у Републику Српску у оквиру новог развојног инвестиционог циклуса 2020-2025.

У вези са разговором са Делегацијом Посланичке групе прија-

тељства са БиХ размијењени су ставови у вези са политичко-економским односима Републике Српске и БиХ, с једне стране, и Србије, с друге стране. Наглашен је значај редовне комуникације и размијене искустава и добрих пракси, како између парламената држава региона Западног Балкана, тако и уопште. Такође, наглашена је и важност успостављања тзв. *Малог Шенгена*.

Предсједник гостујућег Одбора, у разговору са саговорницима, а посебно Одбором са европске интеграције, изразио је жељу за организовањем узвратне посјете Народној скупштини Републике Српске након општих избора у Србији, односно конституисања новог сазива парламента.

Делегација Одбора за европске интеграције и регионалну сарадњу Народне скупштине Републике Српске овом приликом се састала и са Делегацијом Одбора за дијаспору и Србе у региону, те Делегацијом Посланичке групе пријатељства са БиХ.

Састанак предсједника Одбора за европске интеграције и регионалну сарадњу Игора Црнатка и шефа Канцеларије Делегације Европске уније у Бањој Луци Стефана Донатија

Састанак је одржан 15. децембра 2020. године у згради Народне скупштине Републике Српске у Бањој Луци, на иницијативу новоизабраног шефа Канцеларије Делегације Европске уније у Бањој Луци Стефана Донатија. Теме састанка првенствено су се односиле на процес европских интеграција БиХ, с нагласком на обавезе БиХ у том процесу, као и улогу парламента.

Игор Црнатка је Донатија упознао са радом и активностима Одбора, те навео како је фокус рада Одбора на праћењу усклађености прописа домаћег правног система са ЕУ (*Acquis*). Такође, навео је да Одбор планира више теренских активности с циљем промоције важности процеса европских интеграција за Републику Српску и БиХ. Као основне приоритете у процесу интегрисања такође је навео неопходност што скоријег доношења свеобухватног националног програма интегрисања, затим борбу против корупције и владавину права, јачање независности институција и елиминацију утицаја политике у рад правосудних органа. Двојица саговорника нагласила су важност посвећености процесу европских интеграција БиХ, посебно ако се има у виду да су земље ЕУ главни спољнотрговински партнери БиХ, као и највећи извори страних инвестиција. Обострано је наглашена важност реализације четрнаест кључних приоритета за БиХ, као основног предуслова за стицање статуса кандидата за чланство у ЕУ и започињање нове фазе у односима двије стране, односно отварање преговора о чланству.

У контексту лоше демографске слике Републике Српске и БиХ у цјелини, наглашено је да процес трајног одласка радно способног становништва у иностранство, посебно младих високообразованих кадрова, представља огроман проблем за БиХ као земљу у транзицији. У вези с тим Црнатка је нагласио да млади све више као примарни разлог одласка наводе лошу владавину права, а не само економске разлоге. Стога, закључено је да је потребно анимирати политичаре на свим нивоима да се активно укључе у рјешавање овог питања.

По завршетку састанка истакнута је важност одржавања и оснаживања међусобне сарадње двију страна.

Предсједник Чубриловић примио у наступној посјети амбасадора Републике Грчке у Босни и Херцеговини

Предсједник Народне скупштине Републике Српске Недељко Чубриловић угостио је, 23. септембра 2020. године, у Бањој Луци, у наступној посјети, амбасадора Републике Грчке у БиХ, њ. е. Димитриоса Папандреуа.

Изражавајући добродошлицу новоименованом грчком амбасадору, предсједник Чубриловић истакао је да је Република Српска у потпуности опредељена за наставак добре сарадње и унапређење међусобних односа са Републиком Грчком.

Усагласили су се да је неопходно, без обзира на ограничено кретање људи и роба насталих усљед пандемије вируса корона, наставити са јачањем сарадње у областима економије, културе и туризма, као и у свим осталим које су од заједничког интереса и за Грчку и за Републику Српску.

Предсједник Чубриловић је и овом приликом захвалио грчком народу на пруженој помоћи Републици Српској у претходном периоду и истакао да је пријатељство двају народа историјски повезано, те да је неопходно јачати и његовати успостављене везе.

Разговарајући о актуелној политичкој ситуацији предсједник Чубриловић је истакао да је Народна скупштина, као највиши уставотворни и законодавни орган Републике Српске, опредељена за владавину права, за дијалог и уважавање свих унутрашњих специфичности Републике Српске и Босне и Херцеговине.

Предсједник Чубриловић разговарао са амбасадором Нелсоном о условима за бржи развој и бољи стандард

Предсједник Народне скупштине Републике Српске Недељко Чубриловић разговарао је 20. маја 2021. године, у Бањој Луци, са амбасадором Сједињених Америчких Држава у БиХ, њ.е. Ериком Нелсоном.

Предсједник Чубриловић истакао је опредељење Републике Српске за европске интеграције, као и за спровођење реформи, у складу са Уставом БиХ, поштујући Дејтонски мировни споразум.

Истакао је да Народна скупштина Републике Српске, као најефикаснији парламент у БиХ, доноси законе који се усклађују са правним наслеђем ЕУ и да, на тај начин, активно усваја стандарде на путу европских интеграција.

Саговорници су се усагласили да је важно изналазити компромисна рјешења, јачати правну сигурност и стварати услове за бржи развој и бољи стандард живљења у Републици Српској и БиХ.

Предсједник Чубриловић са новоименованом амбасадорком Француске

Предсједник Народне скупштине Републике Српске Недељко Чубриловић разговарао је 27. јануара 2021. године, у свом кабинету, са новоименованом амбасадорком Републике Француске у БиХ, њ. е. Кристин Тудик.

Предсједник Чубриловић изразио је добродошлицу француској амбасадорки и пожелио јој успјешан дипломатски мандат у БиХ.

Он је истакао јасно опредељење Републике Српске

за процес европских интеграција, као и за спровођење реформи, у складу са Уставом и уз пуно уважавање надлежности ентитета и заједничких органа власти.

Нагласио је и да Народна скупштина Републике Српске доноси законе који се усклађују са правним наслеђем ЕУ и да је определијелена за сарадњу са другим парламентима у БиХ и региону, као и са сличним парламентима у другим сложеним државама.

Комисија за европске интеграције Скупштине Брчко дистрикта Босне и Херцеговине одржала Седамнаесту редовну сједницу

Комисија за европске интеграције Скупштине Брчко дистрикта БиХ је 27. јануара 2020. године одржала Седамнаесту редовну сједницу.

На дневном реду разматран је Приједлог измјена и допуна Пословника о раду Скупштине Брчко дистрикта БиХ, у складу са препорукама из Акционог плана за Скупштину Брчко дистрикта БиХ за унапређење њене улоге у контексту ЕУ интеграција.

Разматран је и Извјештај о ревизији финансијског пословања Одјељења за европске интеграције и међународну сарадњу за 2018. годину, те су оба акта упућена у даљу скупштинску процедуру на коначно усвајање.

У оквиру сједнице одржан је и састанак са Лазлом Јухасом, предједавајућим Секретеријата Комисије за европске послове и замјеником предједавајућег Одјељења за комисије Народне скупштине Мађарске. Јухас је информисао чланове Комисије да је циљ његове посјете упознавање са начином рада како Комисије за европске интеграције тако и особља које је задужено за праћење рада и пружање подршке у раду Комисије. Током посјете посетио је Одјељење за европске интеграције и међународну сарадњу Владе Брчко дистрикта БиХ, а све како би се упознао са начином рада овог одјељења и подршком коју Одјељење пружа посланицима Скупштине Брчко дистрикта БиХ по питању европских интеграција.

У Скупштини Брчко дистрикта БиХ одржана консултативна радионица Подршка Европске уније парламентима у БиХ у пословима европских интеграција

На консултативној радионици *Подршка ЕУ парламентима у БиХ у пословима европских интеграција*, која је у оквиру Твининг пројекта одржана 20. фебруара 2020. године, посебна пажња посвећена је начинима на који сталне скупштинске комисије, које се баве питањима заштите животне средине, сарађују са Комисијом за европске интеграције.

Предједавајући Комисије за Европске интеграције Скупштине Брчко дистрикта БиХ Урош Војновић истакао је важност заштите животне средине као и утицај климатских промјена на животну средину.

Нагласио је да ће забрана управљања возилима која имају дизел-моторе, а коју уводе земље ЕУ, довести до

увоза великог броја тих аутомобила на територију БиХ те је изразио забринутост да ће се на тај начин загађеност ваздуха и животне средине у нашој земљи још више повећати.

Истакнута је потреба законског усклађивања прописа БиХ са прописима ЕУ у областима које регулишу ову област.

Радионици су присуствовали стручњаци Твининг пројекта, односно повјереник министра у Министарству иновација и технологија Мађарске Габор Барануаи и Кристина Кореиа, из Кабинета генералног секретара парламента Португала.

Комисија за европске интеграције Скупштине Брчко дистрикта Босне и Херцеговине усвојила Програм рада

На Првој сједници Комисије за европске интеграције у новом сазиву Скупштине Брчко дистрикта БиХ, која је одржана 27. јануара 2021. године, усвојен је Приједлог допуна Пословника о раду Комисије који је усклађен са Пословником о раду Скупштине с циљем регулисања могућности одржавања онлајн-сједница Комисије у ванредним околностима.

Утврђени су главни циљеви, задаци и активности Комисије у 2021. години, а то су, између осталог: извршавање и праћење извршавања права и обавеза Дистрикта произашлих из међународних уговора везаних за европске интеграције, посебно наглашавајући обавезу реализације четрнаест кључних приоритета из Мишљења Европске комисије о захтјеву БиХ за чланство у ЕУ, имплементација препорука из Акционог плана за Скупштину Брчко дистрикта БиХ за унапређење њене улоге у процесу ЕУ интеграција као и обавеза усклађивања законодавства Брчко дистрикта БиХ са правном стечвином ЕУ.

Комисија је исказала пуну подршку реализацији мјера из Плана приоритета за парламенте у БиХ за убрзање процеса европских интеграција, те је преузела обавезу да након потписивања овог документа на Конференцији предсједавајућих парламената у Мостару, она буде носилац имплементације. Планом се жели допринијети благовременој и учинковитој припреми парламената у БиХ за суочавање с надолazeћим изазовима, а нарочито у контексту добијања статуса земље кандидата и отварања преговора, што је главни циљ.

Поред наведеног Комисија је упутила и захтјев према одјељењима Владе Брчко дистрикта БиХ за доставу Информације у вези са реализацијом пројеката и потенцијалних пројеката који се финансирају из кредитних и донаторских средстава ЕУ, а све са циљем да се у случају потребе обезбиједи неопходна средства за суфинансирање ових пројеката.

У мају ове године Комисија за европске интеграције Скупштине Брчко дистрикта БиХ је на Трећој сједници усвојила Оквирни програм рада за период 2021-2024. чији су приоритетни циљеви: усклађивање законодавства Брчко дистрикта са правом ЕУ, реализација препорука из Плана приоритета за парламенте у БиХ за убрзање процеса европских интеграција, праћење провођења препорука из Акционог плана за Скупштину дистрикта у циљу унапређења улоге Скупштине у процесу ЕУ интеграција, као и праћење реализације четрнаест кључних приоритета из Мишљења Европске комисије о захтјеву БиХ за чланство у ЕУ.

Најава догађаја у вези са Европском унијом у наредном тромјесечју

- 17. јун 2021 – Други састанак Парламентарног одбора за стабилизацију и придруживање (ПОСП) – домаћин је Заједничка комисија за европске интеграције Парламентарне скупштине БиХ
- 21–24. јун 2021 – Студијска посјета Народној скупштини Мађарске за особље Парламената у БиХ који раде на питањима везано за европске интеграције
- 30. јун и 1. јули 2021 – Конференција предсједавајућих кантоналних скупштина која ће се одржати у Неуму, на којој ће предсједавајући кантоналних скупштина формално усвојити и потписати Заједнички акциони план за кантоналне скупштине и тиме потврдити заједничко настојање да активно учествују у процесу европских интеграција Босне и Херцеговине
- током јуна или јула – Седамнаести састанак Конференције парламентарних одбора/комисија за европске интеграције земаља обухваћених процесом стабилизације и придруживања Југоисточне Европе (COSAP) – домаћин је Заједничка комисија за европске интеграције Парламентарне скупштине БиХ
- 1. јули – Онлајн састанак представника Одбора за европске интеграције и регионалну сарадњу Народне скупштине Републике Српске са представницима локалних заједница у Републици Српској (политички званичници, привредници и организације цивилног друштва) о могућностима кориштења предприступних фондова ЕУ
- током јула или августа 2021 – Састанак Парламентарног форума за европске интеграције Босне и Херцеговине – домаћин Заједничка комисија за европске интеграције Парламентарне скупштине БиХ
- током октобра 2021 – Нови Извјештај Европске комисије о напретку БиХ на путу европских интеграција

Лексикон термина Европске уније

НАЧЕЛО СУПСИДИЈАРНОСТИ

Начело које у законодавним поступцима ЕУ подразумева да се законодавни акт доноси на нивоу ЕУ само ако се циљ акта не може на учинковитији начин остварити доношењем акта на националном или локалном нивоу. Начело супсидијарности примјењује се у подручјима подијељених надлежности између ЕУ и држава чланица, гдје се предност даје одлучивању на националном нивоу испред одлучивања на нивоу ЕУ. Унија дјелује само ако циљеве предложеног дјеловања државе чланице не могу довољно ефикасно остварити на средњем, регионалном или локалном нивоу, него се због обима или учинка предложеног дјеловања они на бољи начин могу остварити на нивоу Уније. Институције ЕУ које израђују приједлог законодавног акта дужне су образложити зашто је ЕУ одлучила уредити правне односе у том питању, односно зашто није уређивање оставила државама чланицама. Примјена начела супсидијарности уређена је Протоколом број 2, који је приложен уз Оснивачке уговоре.

НАЧЕЛО ДОДИЈЕЉЕНИХ ОВЛАСТИ

Начело према којем ЕУ има само она овлашћења које су јој државе чланице додијелиле Оснивачким уговорима. У складу са тим начелом, Унија смије дјеловати само у границама додијељених овлашћења ради постизања циљева наведених у Оснивачким уговорима. Овлашћења које државе чланице нису додијелиле Унији остају у надлежности држава чланица.

НАЧЕЛО ПРОПОРЦИОНАЛНОСТИ

Начело према којем институције ЕУ, када уређују неки правни однос из подручја подијељених надлежности, при избору садржаја и облика његовог уређења не смију прелазити оно што је потребно за остварење циља.

МЕХАНИЗАМ РАНОГ УПОЗОРАВАЊА НА КРШЕЊЕ НАЧЕЛА СУПСИДИЈАРНОСТИ (енг. Early warning mechanism)

Увријежени неформални назив за систем у оквиру којег национални парламенти спроводе провјеру поштовања начела супсидијарности у приједлозима законодавних аката ЕУ и упозоравају на његово могуће кршење. Механизам раног упозоравања уређен је Протоколом број 2, а који је приложен уз Оснивачке уговоре, којим су националним парламентима сваке државе чланице додијељена два гласа, а код дводомних парламената распоређују се тако да сваки дом има један глас. Сваки парламент или парламентарни дом има, дакле, право донијети образложено мишљење које код једнодомних парламената вриједи два гласа, а код дводомних један глас.

ОБРАЗЛОЖЕНО МИШЉЕЊЕ
(енг. *Reasoned opinion*)

Акт којим национални парламенти, односно њихови домови, утврђују кршење начела супсидијарности, а доставља се предсједницима Европске комисије и Европског парламента те предсједавајућем Савјета.

